

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

חקירה במחלקה לחקירות שוטרים - מח"ש

המחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש) היא גוף חיצוני למשטרה שמנוהל ומבוקר על ידי עורכי דין חיצוניים, שלא עובדים במשטרה. המטרה היא גוף המבקר, שולט ומפקח על התנהגות השוטרים ושופט אותם במקרים שבהם חרגו מתפקידם. חקירת מח"ש כוללת כמה הליכים שלכל אחד השלכות אחרות על השוטר וכדאי להתייעץ עם עו"ד פלילי בכל מקרה ובו קיבלתם זימון לחקירה במח"ש. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא על המחלקה לחקירות שוטרים וההליכים השונים המתנהלים בה נגד שוטרים.

מהי המחלקה לחקירות שוטרים?

המחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש) היא גוף חיצוני למשטרה. המחלקה משויכת למשרד המשפטים ובראשה עומד פרקליט במעמד זהה לפרקליט המחוז. תפקיד מח"ש הוא לחקור שוטרים, שוטרי משמר גבול ועובדי שב"כ על עבירות שהתבצעו במסגרת תפקידם. יש לדעת כי בסמכותה לחקור ולתבוע כאחד.

היחידה הראשית של המחלקה ממוקמת בירושלים בהר חוצבים ובה עובדים פרקליטי מח"ש וראש המחלקה לחקירת שוטרים, עו"ד אודי כרמל. סניפי המחלקה פזורים ברחבי הארץ ומתבצעות בהם חקירות של עבירות פליליות של שוטרים, באמצעות חוקרי מח"ש ופרקליטים.

סמכויות מח"ש

היחידה לתלונות הציבור של המשטרה היא גוף פנימי של המשטרה, היא פתוחה לקהל הרחב ואפשר בה לדווח על התנהגות לא נאותה של שוטרים. המחלקה לחקירות שוטרים היא כאמור גוף חיצוני ועוסקים בה בחקירת שוטרים ובהגשת תביעות נגדם על חשדות ועבירות שהעונש עליהן הוא מעל שנת מאסר.

בעבר חוקרי מח"ש היו קציני וחוקרי משטרה שהושאלו למח"ש לתקופות מסוימות ולאחר מכן חזרו לתפקידם. כיום, לעומת זאת, רוב החוקרים הם אזרחיים ורובם אף עורכי דין. אמנם חוקרי משטרה הכירו את המערכת טוב יותר, אולם הוחלט שהחוקרים יהיו חיצוניים למשטרה וניטרליים לחלוטין כלפי המערכת.

אף כי מח"ש חוקרת בעיקרה שוטרים, אפשר גם לתבוע באמצעותה אנשים פרטיים שהיו מעורבים בחקירות, למשל חוקרים פרטיים שהיו מעורבים בחקירה בצוותא עם שוטרים.

בניגוד לאזרחים הזכאים לזכות השתיקה, לא יכול שוטר הנחקר במח"ש להשתמש בזכות זו כי אחרת המשך העסקתו במשטרה מוטל בספק. משום כך מומלץ להיעזר בעו"ד פלילי המיומן בדרך חקירת שוטרים במח"ש, כדי לצמצם את נזקי החקירה ולנווט את השוטר בדרך הטובה ביותר עבורו. יש לדעת כי תיק מח"ש כולל אמנם הליך פלילי אך עלול לכלול גם הליך מנהלי ומשמעתי.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

הנחיות ספציפיות המתייחסות לעבודת מח"ש הן אלה:

□ הנחייה מס' 14.4 - סמכות החקירה והעמדה לדין בתלונה נגד שוטר.

□ הנחייה מס' 2.18 - מדיניות התביעה בתיקי חקירה בהם חשוד בביצוע עבירה כלפי שוטר מתלונן על שימוש בכוח מצד שוטר.

להלן פירוט ההליכים המתקיימים במח"ש:

□ הליך פלילי - מהווה הליך פלילי ככל דבר ומוגש בבית משפט השלום או בבית המשפט המחוזי, בהתאם לעבירה שבה מואשם השוטר. שוטר שנמצא אשם ומורשע מקבל עונש ככל אזרח אחר ואף עשוי לקבל עונש חמור יותר, מתוקף תפקידו כשומר חוק.

□ הליך משמעותי - מוטל על שוטר כעל כל עובד מדינה ועובד ציבור אחר. שוטר יכול לעמוד לדין משמעותי במקביל להליך הפלילי, גם על אותה עבירה. יש מקרים ובהם העבירה של השוטר לא מתאימה להגדרת עבירה פלילית והוא יועמד לדין משמעותי. מומלץ לקבל ייעוץ משפטי אם כדאי להעביר הליך פלילי להליך משמעותי, שכן אם מודה השוטר באשמה במסגרת הליך משמעותי הוא עלול לסיים את תפקידו במשטרה.

□ הליך מנהלי - הוא החלטה של מעסיק השוטר (המשטרה, השב"כ) לנקוט כנגדו סנקציה זו או אחרת, לאור המקרה שבו הואשם. יש לדעת כי גם אם הסתיים ההליך הפלילי או ההליך המשמעותי, צפוי לשוטר לפעמים גם הליך מנהלי כגון פיטורין, השעיה וכדומה. ההליך המנהלי עלול להינקט אף

אם לא התקיימו ההליכים האחרים וגם אם לא הוגש כל כתב אישום. המשמעות המיידית היא פגיעה בשכר של השוטר ובחיי המשפחה, כמו גם פגיעה במוניטין שלו.

דוגמאות לחקירת שוטרים במח"ש

להלן שתי דוגמאות לחקירת שוטרים במח"ש. הראשונה מעידה על התנהגות תקינה של השוטר ואילו הדוגמה השנייה מעידה על התנהגות שאינה הולמת ושאינה גררה הליך פלילי.

בפברואר השנה, 2017, נחקר שוטר במח"ש כי נראה בסרטון דוחף מפגין במסגרת הפגנות הפלג הירושלמי בצומת בר אילן בירושלים. בצילום נראה השוטר דוחף את אחד המפגינים, בלי שזה התגרה בו או איים עליו. המקרה עורר זעם רב וח"כ יהודה גליק אף האשים את המשטרה באלימות וכינה אותה "משטרה חלשה". השוטר אמנם נחקר במח"ש אך שוחרר ללא כל ענישה וללא שום הליך מנהלי או משמעותי. המשטרה, בתגובה, ציינה כי על המשטרה לפעול בכוח סביר כדי לשמור על שלום הציבור וביטחון, ועליה לפעול גם במהלך הפגנות סוערות עם מפגינים שמתפרעים כלפי שוטרים ואף מפעילים כנגדם אלימות.

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

במקרה אחר נחקרו במח"ש קצין בילוש בימ"ר ושני שוטרי בילוש והואשמו בשני מקרים של תקיפה בנסיבות מחמירות ושיבוש מהלכי חקירה. השוטרים עצרו נהגים לבדיקות שגרתיות לצד הכביש, הכו אותם ולאחר מכן עצרו אותם על תקיפת שוטר. במקרה אחד אף הכו השוטרים את אחד המתלוננים בפטיש. הנאשמים צפויים לעונשים כמוגדר בחוק על אלימות ושיבוש הליכי משפט.

התנהלות מח"ש

המחלקה לחקירות שוטרים היא גוף שמאפשר מנהל תקין, ביקורת על כוחות המשטרה ולפיכך שקט נפשי לציבור הנשמע לכוחות החוק. אולם כיום המקום סובל ממחסור בכוח אדם ונסגרים שם תיקים זוטרים יחסית הדנים באלימות שוטרים. התוצאה היא ששוטרים לא נרתעים להשתמש בכוח כנגד אזרחים ומפעילים כלפיהם אלימות בעת מעצר, חקירה או פעולות אחרות.

התיקים הנדונים במח"ש הם בדרך כלל המקרים הקשים והאלימים ביותר, ואלה שהם בעלי עניין לציבור.

עם זאת, יש לזכור כי ככל חקירה אחרת, שוטרים עלולים למצוא עצמם בלב חקירה פלילית או משמעתית במח"ש בגלל השתלשלות עניינים שלא תמיד קשורה ישירות בהם. כל שוטר שקיבל זימון למח"ש זכאי להתייעץ עם עורך דין פלילי וכדאי לנצל זאת, כדי לדעת מהן ההשלכות של כל הליך והליך ומהי האפשרות הטובה ביותר עבורו. יש לבדוק כל מקרה לגופו ועל שוטר המקבל זימון למח"ש להיערך משפטית ככל אזרח אחר.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהליכים נגד שוטרים

חשוב לקבל ייעוץ של עו"ד פלילי בעל ניסיון, הן בהליכים פליליים והן בהליכי משמעת. יש הסבורים כי הרקע המשטרתי שלהם / הקשרים שרכשו במהלך העבודה מגינים עליהם בפני הפרוצדורות אולם ההיפך הוא הנכון. הגופים שאמונים על המשמעת במשטרה, הן בהליך המשמעת והן בהליך הפלילי, מקפידים על בירור תלונות באופן יסודי דווקא לאור מעמד המשטרה כשומרת חוק. ליווי של עורך דין פלילי חשוב לכל אורכו של ההליך נגד השוטר:

□ **ייעוץ משפטי לפני החקירה** - מהן זכויות השוטר? כיצד אפשר להימנע מהעמדה לדין פלילי? כיצד אפשר להימנע מעונשים משמעותיים במסגרת הדין המשמעתי? מה צפוי בכל אחד מההליכים הללו?

□ **הכנה לחקירה במח"ש** - הסבר על תרגילי חקירה ועריכה של סימולציות. גם אם מדובר בשוטר שהיה נוכח בחקירות ואף אם הוא חוקר בעצמו, לא בהכרח הוא מודע לכל תרגילי החקירה הקיימים. יתרה מכך, אלה שחוקרים אותו עלולים להיות מתוחכמים מאוד כדי להגיע לאמת. **ייעוץ משפטי טרם החקירה** וביצוע תרגילי סימולציה עם העו"ד חשובים כדי למפות את כל השאלות האפשריות, כולל היערכות לשאלות מרגיזות ומתישות במיוחד.

□ **ייצוג בפני ערכאות שיפוטיות** - ייצוג השוטרים בהליכים משמעתיים, מנהליים או פליליים בערכאות השונות.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

□ **ערעורים** - שוטר יכול לערער על החלטות שנפסקו בבית הדין למשמעת בפני בית הדין לערעורים. כמו כן הוא רשאי לערער על החלטות שנפסקו בהליכים פליליים, כמו כל אזרח אחר.

□ **תביעות נזיקות** - ככלל שוטרים מוגנים בפני תביעה נזיקית ובלבד שהפעולה בוצעה בתום לב. עם זאת, יש מקרים שבהם הוכח כי הפעולה בוצעה מתוך כוונה לגרום נזק או מתוך אדישות, ובמקרים אלה עלול השוטר לעמוד גם בפני תביעה נזיקית. על העו"ד הפלילי לבחון את פרטי המקרה וללייץ לו מהן התביעות שהוא עלול לעמוד בפניהן - משמעת, פלילית, מנהלית ו/או אזרחית. בהחלט יכול להיות מצב שבו השוטר נהנה מחסינות נזיקית, אולם יועמד לדין משמעת/פלילי על אותה פעולה.

נפלת קורבן לאירוע אלימות מצד שוטרים? צרו עימנו קשר בהקדם

עורך דין פלילי מקצועי דואג ליצור תשתית ראייתית מוצקה ולהביא את הטיפול התלונה המוגשת למח"ש לידי עניין לציבור. במרבית המקרים התלונה שתגיש למח"ש לא תטופל באופן הראוי והתיק עשוי להיסגר בהחלטת הפרקליט שסבור כי אין בחקירתו עניין לציבור. לאחר התערבות של עורך דין פלילי מומחה בתחום מטעמך מח"ש טפלו בתלונה באופן אחראי ומקצועי הרבה יותר. אין מנוס מלערב עורך דין מטעמך בהגשת התלונה למח"ש, שיעקוב אחר העניין מקרוב ובמידה התלונה מוצדקת יוביל להרשעת האשמים ולענישתם במלוא חומרת הדין.

משרדנו מתמחה בייצוג נפגעי אירועי אלימות מצד שוטרים תוך הצלחות מוכחות בתחום מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת בגורמים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונפלת קורבן לאלימות משטרתית, פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](mailto:shar@adlaw.com) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

הנך שוטר/ת וזומנת לחקירה במח"ש? צרו עימנו קשר בהקדם

גם הרשות האמונה על השלטת הסדר כפופה למשמעת, ככל גוף ציבורי אחר. יתרה מכך, דווקא משום שמשטרת ישראל מעוניינת לשמור על תדמית נקייה, עלול שוטר למצוא עצמו עומד בפני דין משמעת גם על חריגה קטנה בתפקידו, מה שלא היה קורה במסגרת ארגון אחר, או במקרים חמורים יותר עלול הוא למצוא עצמו עומד בפני הליך פלילי שנפתח נגדו במח"ש.

אשר על כן, הקפד להיוועץ בעורך דין פלילי בכל מקרה שבו זומנת לביורר משמעת או לחקירה במח"ש. ההליכים המשמעתיים והפליליים סבוכים, מורכבים ומאפשרים טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליכים אלו יכול להוות שלב יציאה מהם ולהיפך. שלב היציאה יכול להיות בגלל הוכחה שאכן לא התבצעה עבירה, אך גם תודות לכשלים בירוקרטיים וביצוע כושל או לא חוקי של אחד מהשלבים שנסקרו לעיל.

היוועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך המשמעת או הפלילי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירה, הצורך ביעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מעניק לשוטרים ייעוץ וליווי בכל שלבי הבירור המשמעותי וכן ייצוג משפטי בפני בית הדין למשמעת של המשטרה (ביד"ם). בתחום הדין הפלילי, משרדנו עוסק בהכנת השוטרים לחקירתם במחלקה לחקירות שוטרים, מלווה אותם בהליך השימוע הפלילי בפני מח"ש במטרה לשכנעם להימנע מהגשת כתב אישום ולסגור את התיק נגדם, וכן מייצגם בהליכים פליליים בבתי המשפט בכל הערכאות ובכל רחבי הארץ.

משרדנו מעניק ייצוג משפטי לשוטרים בפני הליכים משמעותיים ופליליים מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה או הוגש נגדך כתב אישום - פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.